

Dönem : 22

Yasama Yılı : 2

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 389)

Yabancı Hukuk Hakkında Bilgi Edinilmesine Dair Avrupa Sözleşmesine Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/707)

Not : Tasarı Başkanlıkça, Adalet ve Dışişleri komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

9.12.2003

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-756/5394

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 5.11.2003 tarihinde kararlaştırılan “Yabancı Hukuk Hakkında Bilgi Edinilmesine Dair Avrupa Sözleşmesine Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

Türkiye yönünden 20.3.1976 tarihinde yürürlüğe giren 7 Haziran 1968 tarihli Yabancı Hukuk Hakkında Bilgi Edinilmesine Dair Avrupa Sözleşmesi hükümleri; ilke olarak Âkit Tarafların medeni ve ticarî hukukları ile birlikte hukuk usulleri konularında bilgi edinilmesi ile sınırlı tutulmuş olup, cezai konuları içermemektedir.

Bu çerçevede, Avrupa Konseyince Sözleşmenin ceza hukuku alanını da kapsayacak şekilde yaygınlaştırılması için düzenlenen 15 Mart 1978 tarihli “Yabancı Hukuk Hakkında Bilgi Edinilmesine Dair Avrupa Sözleşmesine Ek Protokol” (ETS No.97) üye Devletlerin imzasına açılarak 31 Ağustos 1979 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 1 Eylül 1980 tarihinde ülkemizce imzalanan Ek Protokol, 11 maddeden ibaret olup, Yabancı Hukuk Hakkında Bilgi Edinilmesine Dair Avrupa Sözleşmesi (ETS No.62) gereğince kurulmuş olan uluslararası bilgi değişimi sistemini ceza hukuku alanını da kapsayacak bir şekilde genişletilmesi amacına yönelik bulunmaktadır. Âkit Tarafların, birbirlerine, ceza kanunları ve ceza usul kanunları, iddia makamları dahil ceza alanında adli teşkilâtlanma ile cezai tedbirlerin uygulanması konularında bilgi sağlamaları yükümlülüğü getirilmiştir. Ek Protokolde getirilen yeni düzenleme ile bilgi taleplerinin yalnızca başlayan kovuşturmalar değil, ayrıca başlatılması öngörülen kovuşturmalar için de yapılması, yalnız bir adli makamın değil, ayrıca, adli yardım sistemi içinde ekonomik yönden zayıf durumda bulunan kimseler adına hareket eden veya yasal danışmanlık yapan herhangi bir kişi veya makamın da bilgi isteminde bulunabileceği kabul edilmektedir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

20.2.2004

Esas No. : 1/707

Karar No. : 189

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yabancı Hukuk Hakkında Bilgi Edinilmesine Dair Avrupa Sözleşmesine Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 19 Şubat 2004 tarihli 32 nci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

7 Haziran 1968 tarihli Yabancı Hukuk Hakkında Bilgi Edinilmesine Dair Avrupa Sözleşmesi, ilke olarak cezai konuları içermediğinden, ceza hukuku alanını da kapsayacak şekilde Ek Protokol imzalanmıştır.

Âkit Taraflara, birbirlerine, ceza kanunları, iddia makamları dahil ceza alanında adli teşkilâtlanma ile cezai tedbirlerin uygulanması konularında bilgi akışı sağlamaları yükümlülüğü getiren Ek Protokolün onaylanması Komisyonumuzca benimsenmiş ve Tasarı aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
<i>Mehmet Dülger</i>	<i>Eyyüp Sanay</i>	<i>A. Müfit Yetkin</i>
Antalya	Ankara	Şanlıurfa
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Özyol</i>	<i>Nur Doğan Topaloğlu</i>	<i>Mehmet Güner</i>
Adıyaman	Ankara	Bolu
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Dündar</i>	<i>V. Haşim Oral</i>	<i>M. İhsan Arslan</i>
Bursa	Denizli	Diyarbakır
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Eraslan</i>	<i>Halil Akyüz</i>	<i>Mehmet B. Denizolgun</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Şükrü Mustafa Elekdağ</i>	<i>Onur Öymen</i>	<i>Fikret Ünlü</i>
İstanbul	İstanbul	Karaman
Üye	Üye	Üye
<i>Ufuk Özkan</i>	<i>Nihat Eri</i>	<i>Osman Seyfi</i>
Manisa	Mardin	Nevşehir
Üye	Üye	
<i>Süleyman Gündüz</i>	<i>Öner Ergenç</i>	
Sakarya	Siirt	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

YABANCI HUKUK HAKKINDA BİLGİ EDİNİLMESİNE DAİR AVRUPA SÖZLEŞMESİNE EK PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. - Türkiye Cumhuriyeti adına 1 Eylül 1980 tarihinde imzalanan "Yabancı Hukuk Hakkında Bilgi Edinilmesine Dair Avrupa Sözleşmesine Ek Protokol"ün beyan ile onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

YABANCI HUKUK HAKKINDA BİLGİ EDİNİLMESİNE DAİR AVRUPA SÖZLEŞMESİNE EK PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.
<i>A. Gül</i>	<i>A. Şener</i>	<i>M. A. Şahin</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>B. Atalay</i>	<i>A. Babacan</i>	<i>M. Aydın</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Adalet Bakanı V.
<i>G. Akşit</i>	<i>K. Tüzmen</i>	<i>M. A. Şahin</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>M. V. Gönül</i>	<i>A. Aksu</i>	<i>K. Unakıtan</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık ve İskân Bakanı V.	Sağlık Bakanı
<i>H. Çelik</i>	<i>A. Aksu</i>	<i>R. Akdağ</i>
Ulaştırma Bakanı	Tarım ve Köyişleri Bakanı	Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı
<i>B. Yıldırım</i>	<i>S. Güçlü</i>	<i>M. Başesgioğlu</i>
Sanayi ve Ticaret Bakanı	En. ve Tab. Kay. Bakanı	Kültür ve Turizm Bakanı V.
<i>A. Coşkun</i>	<i>M. H. Güler</i>	<i>H. Çelik</i>
	Çevre ve Orman Bakanı	
	<i>O. Pepe</i>	

YABANCI HUKUK HAKKINDA BİLGİ EDİNİLMESİNE DAİR AVRUPA SÖZLEŞMESİNE EK PROTOKOL

Strazburg, 15.III.1978

Bu Protokolü imzalayan Avrupa Konseyi üyesi Devletler,

7 Haziran 1968 tarihinde Londra'da imzaya açılan, Yabancı Hukuk Hakkında Bilgi Edinilmesine Dair Avrupa Sözleşmesi (bundan böyle "Sözleşme" olarak anılacaktır) hükümlerini dikkate alarak;

Anılan sözleşme ile oluşturulan uluslararası karşılıklı yardım sisteminin, ceza hukuku ve usulü alanına da, Sözleşmeye katılan Âkit Taraflara açık çok yanlı bir çerçeve içinde, genişletilmesi isteğini gözönünde tutarak;

Yasal dava işlemlerine başvurmayı önleyen ekonomik engellerin ortadan kaldırılması ve ekonomik yönden durumları elverişli olmayan kimselerin üye devletlerde haklarını daha kolay kullanmaları amacıyla, ayrıca Sözleşme ile hukukî ve ticarî konularda oluşturulan adli yardım ve danışmanlık alanındaki sistemin kapsamının genişletilmesi isteğini gözönünde tutarak;

Sözleşmenin 1. maddesinin 2. fıkrasının, iki veya daha fazla Âkit Tarafın, kendi aralarında, Sözleşme kapsamını, Sözleşmede değinilenden başka alanlara genişletmeyi kararlaştırabilecekleri hükmünü öngördüğünü kaydederek;

Sözleşmenin 3. maddesinin 3. fıkrasının, iki veya daha fazla Âkit Tarafın, kendi aralarında, Sözleşmenin kapsamını adli makamlar dışındaki makamların taleplerine genişletmek hususunda anlaşılabilecekleri hükmünü öngördüğünü kaydederek;

Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır:

KISIM I

Madde 1

Âkit Taraflar, Sözleşme hükümlerine uygun olarak, cezai tedbirlerin yerine getirilmesine ilişkin kanun hükümleri ile birlikte kovuşturma makamları da dahil olmak üzere, ceza alanındaki adli teşkilât ile maddi ve usul kanunları hakkında birbirlerine bilgi vermeyi üstlenirler. Bu yükümlülük, bilgi isteminde bulunduğu sırada, talep eden Tarafın adli makamlarının yargı yetkisine giren suçların kovuşturması ile ilgili tüm işlemlere uygulanır.

Madde 2

1. Maddede belirtilen alanda konular hakkındaki bir bilgi istemi:

a. Yalnız bir mahkemeden değil ayrıca suçların kovuşturulması veya kesinleşmiş ve bağlayıcı nitelikteki mahkumiyet kararlarının yerine getirilmesinde yargı yetkisini haiz bir adli makamdan gelebilir; ve

b. Yalnız kovuşturmanın fiilen başlatılması halinde değil ayrıca kovuşturma başlatılmasının öngörülmesi halinde de yapılabilir.

KISIM II

Madde 3

Sözleşmenin 1. Maddesinin 1. fıkrasında yer alan yükümlülük çerçevesinde Âkit Taraflar bilgi istemlerinin;

a. Yalnız bir adli makamdan değil ayrıca resmî adli yardım sistemi içinde ekonomik yönden zayıf durumda bulunan kimseler adına hareket eden veya yasal danışmanlık yapan herhangi bir kişi veya makamdan da gelebileceği;

b. Yalnız kovuşturmanın fiilen başlatılması halinde değil ayrıca kovuşturma başlatılmasının öngörülmesi halinde de yapılabileceği;

Hususlarında anlaşmaya varmışlardır.

Madde 4

1. Sözleşmenin 2. maddesinin 2. fıkrasında öngörülen şekilde iletici makam olarak görev yapmak üzere bir veya birden fazla makam oluşturmamış veya tayin etmemiş olan her Âkit Taraf, bu Protokolün 3. maddesine uygun olarak herhangi bir bilgi isteminin yetkili yabancı alıcı makama iletilmesini sağlamak amacıyla bir makam veya makamları oluşturacak veya tayin edecektir.

2. Her Âkit Taraf önceki fıkra gereğince tayin ettiği veya oluşturduğu iletici makam veya makamların isim ve adresini Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bildirecektir.

KISIM III

Madde 5

1. Her Devlet, imza sırasında veya onay, kabul, tasvip veya katılma belgesinin tevdi edildiği sırada, bu Protokolün I. ve II. Kısım hükümlerinden yalnız biriyle bağlı olacağını beyan edebilir.

2. Böyle bir beyanda bulunmuş olan bir Devlet daha sonra herhangi bir zamanda Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bir bildirimde bulunmak suretiyle I. ve II. Kısımlardaki hükümlerin tamamıyla bağlı olacağını beyan edebilir. Söz konusu bildirim alındığı tarihten itibaren hüküm ifade edecektir.

3. I. ve II. Kısımlardaki hükümlerin tamamıyla bağlı olan bir Âkit Taraf, herhangi bir zamanda, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bir bildirimde bulunmak suretiyle I. ve II. Kısımlardan sadece birinin hükümleriyle bağlı olacağını beyan edebilir. Bu bildirim, alındığı tarihten altı ay sonra hüküm ifade edecektir.

4. I. veya II. Kısımın hükümleri yalnız söz konusu Kısımla bağlı bulunan Âkit Taraflar arasında uygulanacaktır.

Madde 6

1. Bu Protokol Sözleşmeyi imzalamış bulunan, Avrupa Konseyi Üyesi Devletlerin bu Protokole ve taraf olabilmeleri için;

a. Onay, kabul veya tasvip şartı olmaksızın imza ile;

b. Onay, kabul veya tasvip şartı ile imza halinde, onay, kabul veya tasvip ile; imzalarına açık olacaktır.

2. Onay, kabul veya tasvip belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdi edilecektir.

3. Avrupa Konseyi üyesi bir Devlet Sözleşmeyi, aynı zamanda veya daha önceden onaylamamış veya kabul etmemiş olduğu takdirde, bu Protokolü onay, kabul veya tasvip şartı olmaksızın ne imzalayabilir ne de onaylayabilir, kabul veya tasvip edebilir.

Madde 7

1. Bu Protokol, Avrupa Konseyine üye üç Devletin 6. madde hükümlerine uygun olarak bu Protokole taraf oldukları tarihten üç ay sonra yürürlüğe girecektir.

2. Bu Protokol onay, kabul veya tasvip şartı olmaksızın Protokolü daha sonra imzalayacak veya onaylayacak, kabul edecek ya da tasvip edecek her üye Devlet bakımından, söz konusu imza tarihinden veya onay, kabul veya tasvip belgesinin tevdi tarihinden üç ay sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 8

1. Bu Protokolün yürürlüğe girmesinden sonra Sözleşmeye katılan veya katılmak için davet edilen her devlet Bakanlar Komitesi tarafından ayrıca bu Protokole katılmaya davet edilebilecektir.

2. Bu katılma, tevdi edildiği tarihten üç ay sonra hüküm ifa edecek olan bir katılma belgesinin Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdi suretiyle gerçekleşecektir.

Madde 9

1. Her Devlet, imza sırasında veya onay, kabul, tasvip veya katılma belgesinin tevdi edildiği esnada, bu Protokolün uygulanacağı ülke veya ülkeleri belirtebilir.

2. Her Devlet, onay, kabul, tasvip veya katılma belgesinin tevdi sırasında veya daha sonraki bir tarihte Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yapacağı bir beyanla, bu Protokolü beyanında belirttiği ve uluslararası ilişkilerinden sorumlu olduğu veya adına yükümlülük almaya yetkili kılındığı diğer bir ülkeye veya ülkelere teşmil edebilir.

3. Önceki fıkraya uygun olarak yapılmış olan her beyan, söz konusu beyanda zikredilen herhangi bir ülkeyle ilgili olarak, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yapılacak bir bildirimle geri alınabilir. Söz konusu geri alınma, bildirim Avrupalı Konseyi Genel Sekreteri tarafından alındığı tarihten altı ay sonra hüküm ifade edecektir.

Madde 10

1. İlgili her Âkit Taraf, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bildirimde bulunmak suretiyle bu Protokolün feshini ihbar edebilir.

2. Fesih, söz konusu bildirim Avrupalı Konseyi Genel Sekreteri tarafından alındığı tarihten altı ay sonra hüküm ifade edecektir.

3. Sözleşmenin feshi, otomatik olarak bu Protokolün de feshedilmesi sonucunu meydana getirecektir.

Madde 11

Avrupalı Konseyi Genel Sekreteri, Konsey üyesi Devletlerle, Sözleşmeye katılmış olan her Devlete aşağıdaki hususları bildirecektir:

- a. Onay, kabul veya tasvip şartına bağlı olmayan her imzayı;
- b. Onay, kabul veya tasvip şartına bağlı olan her imzayı;
- c. Her onay, kabul, tasvip veya katılma belgesinin tevdiini;

- d. 7. madde gereğince bu Protokolün yürürlüğe girdiği her tarihi;
- e. 4. madde hükümleri gereğince alınan her bildirim;
- f. 5. madde hükümleri gereğince alınan her beyan ve bildirim;
- g. 9. madde hükümleri gereğince alınan her beyan ve söz konusu her beyanın geri alınmasını,
- h. 10. madde hükümleri gereğince alınan her bildirimle, fesih ihbarının hüküm ifade edeceği tarihi,

Bunu teyiden, usulüne uygun olarak yetkili kılınan aşağıdaki imza sahipleri bu Protokolü imzalamışlardır.

Avrupa Konseyi arşivlerinde saklanacak olan tek bir nüsha halinde, her iki metinde aynı derecede geçerli olmak üzere, İngilizce ve Fransızca olarak 15 Mart 1978 tarihinde, Strazburg'da düzenlenmiştir. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri imzalayan ve katılan Devletlerin her birine onaylı örneklerini iletacaktır.

BEYAN

Yabancı Hukuk Hakkında Bilgi Edinilmesine Dair Avrupa Sözleşmesinin 2/2. maddesi ile bu Ek Protokolün 4. maddesi uyarınca, Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Türk Hükümeti tarafından iletici makam olarak belirlenmiştir.

